

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoCsp/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316205298
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5316205298.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: U. N., nar. XX.XX.XXXX, M. R. X. XXXX/X, I., o zaplatenie 478,86 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 8Csp/10/2016-360 z 29. januára 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti výroku II., ktorým žalobu zamietol v časti o zaplatenie 301,82 eur a vo výroku III. o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu zostáva **n e d o t k n u t ý .**

Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 177,04 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 177,04 eur od 15.10.2013 do zaplatenia (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Ide v poradí o druhý rozsudok vydaný v prejednávanej veci okresným súdom, pretože prvý rozsudok, ktorým okresný súd žalobu zamietol, bol uznesením odvolacieho súdu zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Odvolací súd po preskúmaní veci konštatoval, že neboli splnené procesné podmienky, aby bolo možné vo veci konať a rozhodnúť z dôvodu neúplnosti podanej žaloby. Okresnému súdu uložil povinnosť vyzvať žalobcu na odstránenie väd žaloby, a to doplnením skutkových okolností uplatneného nároku. Okresný súd postupoval v zmysle uvedených záverov odvolacieho súdu a po odstránení nedostatkov žaloby nárok žalobcu prejednal a vo veci rozhodol.

2. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo uzatvorením zmluvy o bežnom účte k vzniku záväzkového zmluvného vzťahu, v rámci ktorého bol žalobca oprávnený prijímať platby v prospech žalovaného ako majiteľa účtu a na druhej strane podľa jeho pokynov z tohto účtu realizovať platby. Strany uzavreli aj zmluvu o povolenom prečerpaní, na základe ktorej žalobca umožnil žalovanému čerpanie peňažných prostriedkov z účtu, ktoré neboli kryté zostatkom na účte, a to do určeného limitu 330,- eur pri variabilnej úrokovej sadzbe vo výške 19,9 % ročne. Podľa žalobcu, žalovaný opakovane tento limit prekračoval, v dôsledku čoho žalobca jeho účet zatvoril. Na základe takto ustáleného skutkového stavu okresný súd konštatoval, že uplatnený nárok, je nárok zo zmluvy, ktorá má spotrebiteľský charakter, a preto ho podrobil súdnemu prieskumu. Dospel k záveru, že zmluva o povolenom prečerpaní na účte žalovaného neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 1 písm. f) zákona o spotrebiteľských úverov, čo tento zákon v § 11 ods. 1 písm. a) sankcionuje bezúročnosťou

a bezpoplatkovosťou úveru. Žalobca tak podľa okresného súdu nemal nárok na v zmluve dohodnutý úrok, ani nárok na poplatky. Okrem toho v nadväznosti na doplnenie žaloby v časti odôvodnenia nároku na poplatky, žalobca neprodukoval tvrdenia a neoznačil dôkazy, z ktorých by bolo zrejmé, na ktoré poplatky, za aké obdobie mu vznikol nárok. V tomto štádiu konania bolo potom podľa názoru súdu prvej inštancie už dôvodným ustáliť, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia a dôkazu o tomto nároku. V nadväznosti na tento záver okresný súd odpočítal úroky a poplatky, ktoré mali zaťažiť účet žalovaného vo výške 301,82 eur z rozdielu medzi kreditnými a debetnými sankciami a v rozsahu sumy 177,04 eur žalobe vyhovel. V ostatnej časti žalobu zamietol. Pokiaľ si žalobca uplatňoval úrok vo výške 28 % zo sumy nepovoleného prečerpania, okresný súd konštatoval, že tento úrok má fakticky povahu sankčného úroku a predstavuje neprípustné obchádzanie kogentného ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje právo veriteľa požadovať pri omeškaní s plnením peňažného dlhu popri plnení i úroky z omeškania, ktorých výška je limitovaná § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. (okresný súd nesprávne uviedol Nariadenie vlády SR č. 83/1995 Z.z.). Ustanovenie bodu 23., časti A, odd. III. VOP, ktoré ukladalo majiteľovi účtu povinnosť platiť z prekročenej čiastky úrok vyhodnotil ako neplatné v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 9C/90/2015-51 z 14.09.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov z 24.11.2016 č.k. 21Co/10/2016-72, ktorým bola zmluvná podmienka rovnakého znenia pre jej neprijateľnosť vyhlásená za neplatnú. Podľa § 56a ods. 1 Občianskeho zákonníka tak bol povinný žalobca ako dodávateľ zdržať sa používania takejto podmienky. Podľa názoru okresného súdu teda žalobcovi nepatrí na základe zmluvy o povolenom prečerpaní nielen úrok vo výške 19,9 %, ale ani úrok vo výške 28 %. Nakoľko sa však žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania, a to odo dňa 15.10.2013, teda odo dňa nasledujúceho po zatvorení účtu žalovaného až do zaplatenia, a to vo výške zákonného sankčného úroku, ktorý predstavoval 8,5 % ročne. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 242 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej „C.s.p.“), a to podľa úspechu v spore. Vzhľadom na výsledok konania bol žalovaný vo väčšom rozsahu úspešný, a tak mu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26,06 %. Vychádzajúc z obsahu spisu okresný súd zistil, že žalovanému v spore žiadne trovy nevznikli, preto konajúc hospodárne v súlade s čl. 17 Základných zásad C.s.p. bez potreby vydávania ďalšieho samostatného uznesenia v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti rozsudku okresného súdu do výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti o zaplatenie sumy 301,82 eur podal žalobca odvolanie a žiadal, aby odvolací súd v tejto časti rozsudok okresného súdu zmenil a žalobe vyhovel. Nestotožnil sa s argumentom súdu prvej inštancie, že zmluva, na základe ktorej si uplatňoval žalovanú istinu, neobsahuje náležitosti vyplývajúce z § 9 ods. 1 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, z ktorého dôvodu by mala byť považovaná za bezúročnú a bezpoplatkovú. Uviedol, že tieto údaje sú upravené vo VOP účinných ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, a to v odd. III., časť T, bod 13. Je tak nepochybné, že zmluva obsahuje zákonom stanovenú náležitosť a opačné tvrdenie súdu neobstojí, z tohto dôvodu nie je možné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, a preto má nárok aj na zamietnutú časť dlžnej pohľadávky. Všeobecné obchodné podmienky sú súčasťou zmluvy, čo vyplýva z toho, že samotný text zmluvy na tieto podmienky odkazuje ako na neoddeliteľnú súčasť zmluvy, s ktorou sa žalovaný oboznámil a vyslovil súhlas svojím podpisom. Žalobca poukázal na závery rozhodnutia Súdneho dvora EÚ z 09.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíroovej, podľa ktorého zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. V neposlednom rade podľa odvolateľa tento záver vyplýva aj zo samotného znenia ust. § 273 Obchodného zákonníka v spojení s povahou úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu. Konkrétne poukázal na ust. § 262 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktoré výslovne možnosť upraviť povinnosti zo zmluvy v obchodných podmienkach upravuje. Zároveň v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia iných slovenských odvolacích súdov, ktoré sa k tomu, že súčasťou zmluvy sú aj všeobecné obchodné podmienky, vyjadrovali.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 379 a § 380 C.s.p.) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) rozsudok okresného súdu v časti výroku II., ktorým bola žaloba o zaplatenie 301,82 eur zamietnutá okresným súdom, ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p. Vo zvyšnej zamietajúcej časti výrok II. a celý výrok I. rozsudku okresného súdu ostali nedotknuté.

6. Odvolacie námietky žalobcu nepovažuje odvolací súd za dôvodné.

7. Pokiaľ žalobca poukazuje na rozsudok Európskeho súdneho dvora z 09.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíróovej, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči, odvolací súd udáva, že mu je obsah tohto rozhodnutia známy. Odvolací súd nepopiera, že časť obsahu zmluvy môže byť dohodnutá aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky. Podľa názoru odvolacieho súdu však, pokiaľ ide o spotrebiteľský právny vzťah, nemožno podstatné náležitosti zmluvy dohodnúť vo všeobecných obchodných podmienkach, a pokiaľ sa tak stalo, predstavuje to neprijateľnú zmluvnú praktiku, ktorá je neprípustná.

8. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá uzatvárala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav.

9. Práve s ohľadom na uvedenú koncepciu spotrebiteľského práva bol prijatý aj zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy („zákon o spotrebiteľských úveroch“) a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

10. V súdnej veci nie je sporné, že strany sporu uzatvorili zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú s poukazom na podmienky, za akých bola zmluva uzatvorená a s poukazom na ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade ide o zmluvu formulárovú, individuálne nedojednanú a súd rozhodujúci spotrebiteľský právny vzťah má povinnosť prihliadať na neprijateľné podmienky z úradnej povinnosti (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V danom prípade povoleného prečerpania ide o úverovú zmluvu uzatvorenú v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Keďže zmluva bola uzatvorená medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ide zároveň o spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch.

11. Výklad a aplikácia zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon dodržanie iba niektorých z obsahových náležitostí zmluvy postihuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, robí z týchto náležitostí náležitosti nevyhnutné, podstatné obsahové náležitosti zmluvy. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi účastníkmi niektorých z náležitostí uvedených v § 10 zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch). Pri akceptovanom prístupe dodávateľa k spotrebiteľovi text spotrebiteľskej zmluvy, pokiaľ ide o zmluvu formulárovú, individuálne nedojednanú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne určitý, prehľadný a logicky usporiadaný. Zásada profesionality dopadá i na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Aj v spotrebiteľskej zmluve možno určiť časť jej obsahu odkazom na všeobecné obchodné podmienky. Takáto aplikácia však má svoje obmedzenia.

12. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách (na rozdiel od zmlúv obchodných) majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo potrebné do každej zmluvy dávať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nezodpovedá zásade profesionality a poctivosti, ak sa dávajú do nich dojednania, ktoré sú pre uzavretie zmluvy podstatné, z hľadiska informovania spotrebiteľa dôležité, resp. ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že si ich spotrebiteľ nevšimne. Ak takéto podstatné ustanovenia dodávateľ zahrnie do všeobecných obchodných podmienok, nepočítá si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013).

13. Odvolací súd z uvedených dôvodov ako vecne správny potvrdil napadnutý výrok rozsudku okresného súdu (§ 387 ods. 1 C.s.p.) a aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 C.s.p. a čl. 17 základných princípov C.s.p. Žalovanému ako procesne úspešnej strane v odvolacom konaní vznikol v súlade s § 256 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov odvolacieho konania; odvolací súd však z obsahu spisu nezistil, že by žalovanému nejaké trovy v súvislosti s týmto konaním vznikli, resp. si žiadne neuplatnil, a preto mu nárok náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (obdobne viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.02.2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018).

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)